

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.
 CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 50 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială.

Partea oficială.

Serbările centenare „Avram Iancu”.

În nr. 16 bis. din 21 August a. c. al organului oficial „Curierul Creștin” la acest loc s'a publicat ordinul circular purtând nr. 3483. Ținem să facem cunoscut, că din greșeală s'a publicat circularul Prea veneratului Ordinariat arhiepiscopesc de Alba Iulia și Făgăraș — lansat către Veneratul Cler arhidiecezan și care Ni-s'a comunicat spre orientare — în loc de circularul nostru propriu.

Gherla, la 1 Septembrie 1924.

Nr. 3702.

Conscrierea veniturilor preoțești.

În legătură cu ordinele circulare Nr. 2683 și 3051, emenate în cauza conscrierii veniturilor preoțești, se lasă tuturor oficiilor parohiale, ca un exemplar din declarațiile date asupra veniturilor personalului bisericesc, să fie trimis protopopului din sediul de județ, ca acela să poată induce în declarații eventuală modificare ce s'ar hotări în comisiunea județeană.

Din șed. cons. 30 August 1924.

Nr. 3594.

NUMIRI.

On. *Ioan Perenyi* preot în Ortelec (D. Bred) este numit la parohia *Cehalul român* (D. Sarăuad) în calitate de paroh.

Din șed. cons. 4 Sept. 1924.

Nr. 3732.

On. *Aurel Papiu* preot în Teocul de sus (D. Lujerd) este numit la pa-

rohia *Săplac* (D. Gherlei) în calitate de paroh.

Din șed. cons. 3 Sept. 1924.

Nr. 3715.

La catedra de istoria și dreptul bisericesc dela Academia de teologie din Gherla este numit profesor titular Mult Onoratul și Clarisimul Domn *Dr. Alexandru Ciplea* profesor de religie la liceul „George Coșbuc” din Năsăud.

Din șed. cons. 30 August 1924.

Nr. 3693.

On. *Atanasiu Georgiu* preot în Ocna Dejului, parohia Sf. Arhangeli, este numit la parohia *Chiuești* (D. Reteagului) în calitate de administrator local.

Din șed. cons. 30 August 1924.

Nr. 3674.

Primiți în clerul tinăr.

Sunt primiți în clerul tinăr *Emil Felderean* din Lăpușul unguresc, *Ioan Fărcaș* din Gherla, *George Odorean* din Gichișul de jos, *Ioan Pop* din Șoimuș, *Traian Mureșan* din Cățelul român, *Vasiliu Moldovan* din Sesarm, *Victor Băcila* din Valea Borcutului.

Din șed. cons. 30 Aug. 1924.

Nr. 3604, 3201, 3391, 3774, 3193, 354, 3574.

Chiemare la hirotonire.

În ziua de 14/27 Sept. a. c. sărbătoarea Înălțării s. Cruci se vor face hirotoniri întru preoți.

Sunt chiemați a se prezenta pe ziua de 22 Sept. a. c. orele 8 dimineața pentru hirotonire clericii: *Ștefan Botha*, *Coriolan Coza*, *Ioan Ghițiu*, *Nicolae Nechita*, *Eugen Pop*, *Tit Pop*, *Petru Scridon*, *Petru Vlad*, precum și alții clerici diecezani, cari sunt pregătiți pentru primirea sfintei Preoții.

Gherla, la 8 Sept. 1924.

Nr. 3792.

Edificarea de nouă școale.

Înțelegând rostul cel mare al culturii poporului, care necondiționat trebuie ridicat la un nivel ce reclamă spiritul vremii, din inițiativa guvernului cu conlucrarea administrației și a tuturor, cărora le zace la inimă fericirea și înaintarea țării, s'a pornit acțiunea salutară de a ridica în toate locurile, unde nu este, școală primară.

Această acțiune pornită în întreaga țară, este îmbrășată și sprijinită de pătura intelectuală, care cu largă mână ajută Statul în această străduință terică, atât materialmente cât și moralmente. Preoțimea noastră, carea totdeauna și-a luat partea de leu din toate mișcările ce au tins la deșteptarea și fericirea poporului român, este chemată și acum să dea mână de ajutor la ridicarea sionului cultural al neamului.

Invităm Veneratul Cler, ca cu toată căldura să sprijinească această acțiune și să dea concursul cel mai larg forurilor administrative, cari lucrează în această cauză.

Gherla, la 2 Septembrie 1924.

Nr. 3670.

Edificiile școlare.

Pentru ca să fie pe deplin orientat Veneratul Cler asupra stărei lucrului, ce privește edificiile școlare ale bisericilor noastre, dăm aci declarația importantă și principiară a domnului Ministru al instrucțiunii publice, făcută în cursul desbaterilor Senatului asupra proiectului legii învățământului primar:

„P. S. Lor Episcopii Hossu și Ciorogariu în cuvântările dumnealor au spus, că într'un articol din proiectul de lege se prevede, că noi vom expropria toate clădirile și toate terenurile pentru școli, și D-lor se tem, ca să nu expropriem terenurile și clădirile bisericilor, cari au servit, o mare parte dintre ele pentru școli. Și spunea P. S. S. Hossu, că ar fi un foarte mare rău, pentru că sunt localități și încă multe, unde biserica, sub domi-

națiunea ungurească a avut în vedere în prima linie, cultura și școala și susținerea școalei, așa încât sunt școli admirabile și alături sunt case parohiale dărimate și sunt biserici foarte sărăcicioase.

„Așa este, am auzit și eu, și în drumurile pe cari le-am făcut în Ardeal am putut să-mi dau seamă, că în foarte multe localități, așa este spre cinstea bisericii, și trebuie să constatăm cu toții, că biserica românească din Ardeal a pus înainte de toate cultura românească și tot ce a agonisit a dat pentru școală.

„De aceea domnilor, să nu aiba nici o teamă Prea Sfințiii Episcopi Hossu și Ciorogariu, această chestiune nu se tranșează așa, printr'un articol pus în acest proiect de lege. *Este o chestiune mare, care se va discuta între Înalții prelați și între guvern, și o vom rezolva în interesul neamului românesc.*

„D-lor, noi am pus această dispozițiune, pentru că există în Constituție și chiar dacă nu o punem noi aci, când vom veni cu legea specială interpretativă a Constituției, în ceea ce privește exproprierea, vom prevedea acolo că se va putea expropria teren și casă pentru utilitate publică și una din utilitățile publice, cele mai importante, este, desigur școala. Am pus-o însă aci, pentru că nu știu, când se va veni cu legea aceasta interpretativă și vreau să am un articol, pentru că în diferitele localități, unde mi-se cere să expropriem terenurile în comunale rurale, și chiar în comunele urbane, să pot să expropriem terenurile necesare pentru școală. *Când am pus însă acest articol, să mă crează Înalții prelați, nu m'am gândit să tranșez în câteva cuvinte marea chestiune a clădirilor școlare, carea se va discuta între guvern și Înalții prelați, în interesul și al școalei și al bisericii.*“

În cunoștința acestei declarații veți ști Onorat Frățiile Voastre, că nimănu nu-i este iertat să se atingă de școlile bisericilor noastre, după ce even-

tuală întrebuințare ale acelor se poate face numai cu înțelegere reciprocă între Minister și Ordinariat și la tot cazul numai după ce Ordinariatul i-și dă aprobarea.

Senatele noastre școlare parohiale vor considera și tracta clădirea, mobilierul și rechizitele școlare și toată averea școlii confesionale ca proprietate exclusivă a bisericii și nu vor tolera cu nici un preț, ca altcineva să ia față de ele astfel de dispozițiuni, cari ar putea să prejudice cât de puțin acestui drept) de proprietate.

Orice tentativă în direcția aceasta senatele noastre școlare o vor aduce la cunoștința acestui Consistor, spre a căuta remediu la Dl. Ministru al Instr. publice, care după cum ne dovedește declarația de mai sus și după cum e și firesc, nu va tolera, ca organele sale să inelce dreptul de proprietate al bisericilor.

Din șed. cons. 30 August 1924.

Nr. 3701.

CONCOURS

la post de cantor.

Postul de cantor dela biserica din Seini (D. Seiniilor), se curentează cu termenul 15 Septembrie 1924.

Postul este retribuit: 25—30 q. cucuruz, folosința alor 5 jughere pământ, 10 m.³ de foc pentru trebuința

proprie, 2 m.³ la instruarea corului, cvartir și stolele îndatinat.

Din șed. cons. 30 August 1924.

Nr. 3631.

CONCOURS

la posturi de învățători.

Postul de învățător din Desești (Marei) pe lângă retribuțiunea: 350 Lei dela poporeni, cvartir constatator din 1 cameră, și bucătărie, cămară și superedificate; restul întregire dela stat.

Nr. 3762.

Postul de învățător din Berbești (D. Mara) se curentează pe lângă retribuția: 310 Lei dela poporeni, cvartir constatator din 2 camere, culină, cămară și superedificate; restul întregire dela stat.

Nr. 3763.

Termenul concursului se fixează pe 30 Septembrie 1924.

Petițiile împreună cu extrasul matricular de boțez, diploma de învățător, atestatul de serviciu și moralitate să se înainteze senatului școlastic. Acesta făcând alegerea, va înainta aci toate actele prin protopopul districtual. În toate locurile unde e de lipsă transcrierea ajutorului de stat, să se înainteze încă: atestatul de competență comunală, tabela de calificare a învățătorilor petiționari, libelele de plată a învățătorului ales, și petiția senatului școlastic pentru transcrierea ajutorului de stat. Protopopul districtual să ne raporteze tot atunci, că învățătorul de mai înainte în ce zi și din ce cauză și-a părăsit postul, că ajutorul de stat până când l-a ridicat, și că învățătorul nou ales în care zi și-a ocupat postul.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficială.

Prea Sfințitul Domn Episcop diecezan în 22 Septembrie se reîntoarce din vizitația canonică ce acum se ține — în părțile Chiorului. — În 27 Septembrie (14 st. v.), praznicul Înălțării s. Cruci, va lua parte la serbările împreunate cu pelerinaj, ce se obișnuiesc a se face la biserica din Chizeni (D. Vadului), unde va sluji s. Liturghie arhierescă și va cuvânta poporului adunat. Cu această ocaziune vor primi hirotonia 8 candidați la S. Preoție.

Predică pe Sânziene.

(Urmare).

Considerând drept aceea prețul sufletului nostru, și ajuns fără voie omului acel suflet în robia patimelor și păcatelor, pentru ca să-l smulgă din aceea robie, și să-l răscumpere, a binevoit Dumnezeu a-l trimite în lume pe unul născut Fiul său Dl. N. Is. Hristos: „așa a iubit Dumnezeu lumea, cât și pe unul născut Fiul al său l-a dat pentru dânsa“ zice S. Ioan Evanghelistul. — Pentru mântuirea sufletului nostru s'a umilit pe sine, — tipul robului luând — el Hristos se jertfește pe

sine, pe altarul crucii, între chinuri amare, și în mijlocul batjocurilor se sfârșește. — „Nu cu aur și argint suntem răscumpărați, ci prin sângele Fiului lui Dumnezeu” ne spune S. Pavel; iată dară, prețul sufletului omenesc, iată ce comoară nespuse de prețioasă purtăm noi în sinul nostru! Că noi ca oameni nu-l știm prețului în destul, nu-i cunoaștem valoarea, să nu credem, că prin asta i-s'ar scădea valoarea, sau ar pierde ceva din preț; chiar așa precum nu scade din valoare o piatră prețioasă, deși aceea din întâmplare s'ar afla în posesiunea unui om neoblesnic ce nu-i cunoaște prețul adevărat.

Dacă sufletul omului e de mare preț, nu suferă îndoială că și afacerea mântuirii aceluia suflet este de mare însemnătate. — Ce să facem dară, ca să ne mântuim sufletul? Ne învață S. Ioan botezătorul, — cum învață pe vremea lui pe oameni: „face-ți ce Vi s'a poruncit”! să facem aceea ce suntem datori unul fiecăruia, după chemarea cu care suntem chemați. — Plugarul român la moșia sa să-și muncească cu drag pământul său, neguțătorul lângă prăvălia sa, meseriașul în oficina sa, dirigătorul în slujba ce-i rânduită; și să-și împlinească fiecare în sfera chemării sale, lucrul cu ce este dator, între marginile cinstei și omeniei, a dreptății și legii predicate de Hristos, — să ne păstrăm comoara credinței, să muncim cu toții, și să ne rugăm lui Dumnezeu; „ora et labora” este principiul de viață creștinească. — Să umblăm cu dragă inimă la biserică, să ne potrivim faptele vieții în lumina învățaturii și Evangheliei predicate de Hristos, să ne pătrundem de simțul dragostei față de toți oamenii; să ne terim sufletul de păcate și fărădelegi împotrivoare vieții creștinești, — pe calea aceasta Iubiților! și fiilor! ne vom mântui sufletul nostru. — Amin.

Grațian Flonta

paroh în Cătețul româneș, protopop și
archidiacon onor.
(Fine.)

Despre moarte și ajutorarea celor morți

Iubiți Credincioși!

Am ieșit cu toții în grădina aceasta a morții — aici unde zac osemintele părinților, fraților și fiilor voștri. Am ieșit aici între dânșii; ca să aducem prinosul dragostei noastre făcând sfinte rugăciuni pentru vecinica fericire a sufletelor lor.

Că pentru ce și cum trebuie să facem rugăciuni pentru sufletul adormiților ai noștri frați — vom vorbi vouă în câteva cuvinte.

I. Moartea este încetarea vieții trupului; este momentul acela, când duhul sădit în trupul omenesc la zămislirea lui părăsește acel trup — și apoi trăiește în viața cea sufletească mai departe.

Sfânta noastră credință despre moarte învață după dovezile sfințelor Scripturi, că moartea este granița la care fieșcare suflet trecând este luat la seamă de către Ziditorul său — că ce a lucrat în viață — și după cum se va afla de vrednic, așa va fi răsplata lui.

Acest, adevăr al credinței noastre sfinte ne arată Domnul Hristos în Evanghelia sa — în asemănarea despre talanții dați de Domnul slugilor sale — care Evanghelia s'a citit în Dumineca trecută (16 după Rusalii, Mat. c. 29.)

După moarte nu mai e timp să faci vrednicii; așa cum te va afla moartea, vei lua răsplata bună ori rea, precum a fost viața ta. (Io. 9, 4). „*Vine moartea, când nimenea nu mai poate să lucreze*” zice s. Ioan Ev. despre moarte. „*Și de va cădea lemnul către amiază sau către amiazănoapte, în care loc va cădea lemnul, acolo va fi*”. — (Eccl. 11, 3.) se zice în sfintele Scripturi ale Legii vechi.

Adecă, iubiții mei, după moarte, în ce stare se află sufletul — după vrednicie se va răsplăti ori după pacate se va pedepsi.

(Va urma).

Pentru partea neoficială răspunde: **Iosif Sângeorgaean**